

Az éghajlatváltozás várható környezeti, gazdasági, társadalmi költségei Magyarországon

Tátrai Miklós
államtitkár,
Pénzügyminisztérium

Stern – az első lépés

- A Stern-jelentés új dimenzióba helyezte a klímaváltozást – közgazdászoknak is értelmezhető:
- klímaváltozás nem lineáris folyamat, meglepetések jöhetnek – konzervatív becslés és a diszkontálás lineáris
- diszkontálás - a jövőben pénzzel fel lehet támasztani egy kihalt fajt – mi a költsége a megfordíthatatlanságnak?
- közgazdasági eszközök korlátozottan alkalmazhatóak a klímaváltozás skáláján
- A G8-ak potsdami találkozója

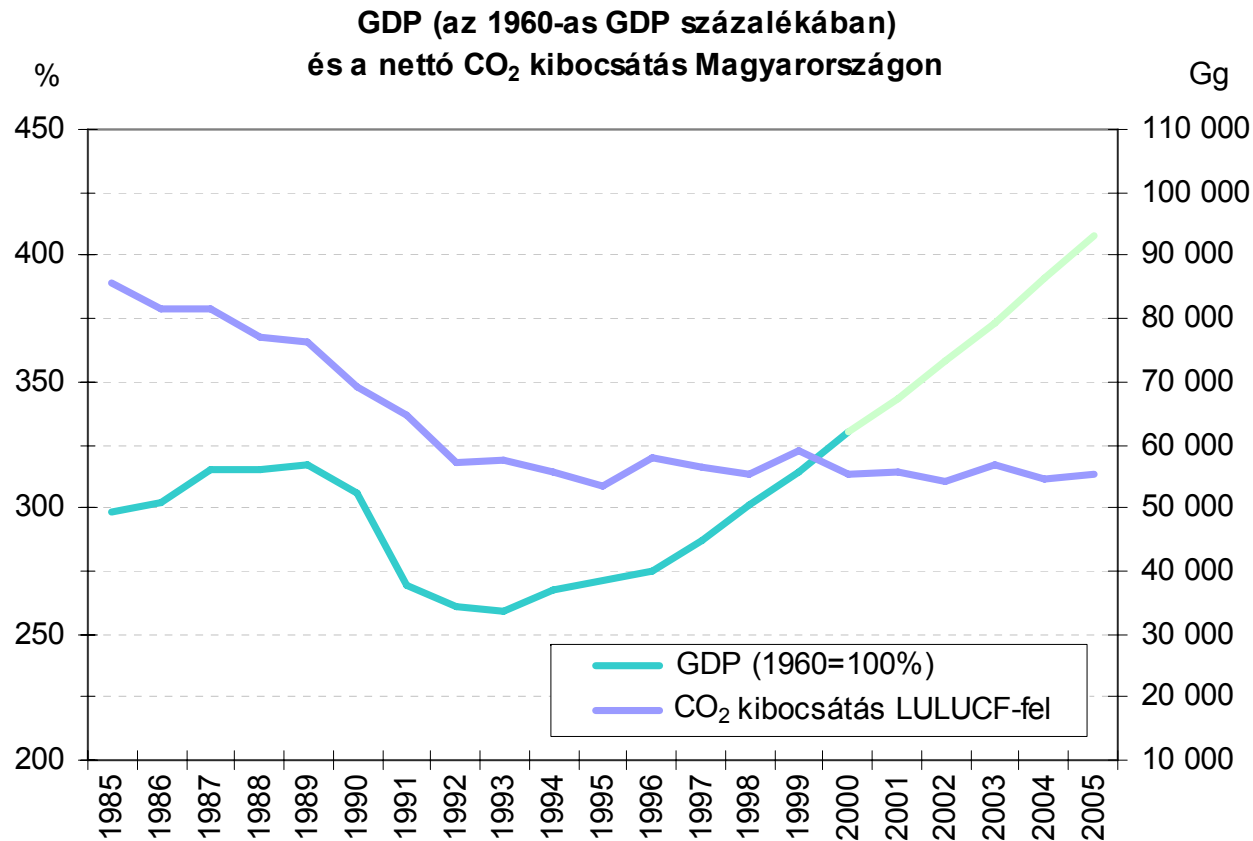
Stern - bizonytalanságok

- Számos modell létezik, számos bizonytalansággal
- Befolyásoló tényezők:
 - a kibocsátás csökkentés globális mértéke (stabilizációs szint meghatározása)
 - a kibocsátás csökkentés során a kibocsátási jogok elosztásának módszere
 - a kibocsátás csökkentésben részt vevő országok (pl. Egyesült Államok, Ausztrália, fejlődő országok szerepe)
 - a gazdasági fejlődés szintje és módja

Költségek

- **FAIR-modell:** az EU-25 számára 30%-os kibocsátás csökkentés költsége 2020-ra a nemzeti jövedelem 0,6-3,1 %-a között mozog
- **Az Európai Bizottság költségbeclése (GDP hatás 2020 vonatkozásában):**
 - - 2,8 % - 3,1 %-os, ha kibocsátás csökkentés egy széleskörű nemzetközi rezsim keretében
 - - 1,4 % - 2,1 %-os, ha kibocsátás csökkentés csak az EU által
 - - 0,3 %- 21 %-os, ha kibocsátás csökkentés csak az EU által, de lehetőség fejlődő országokban csökkenteni

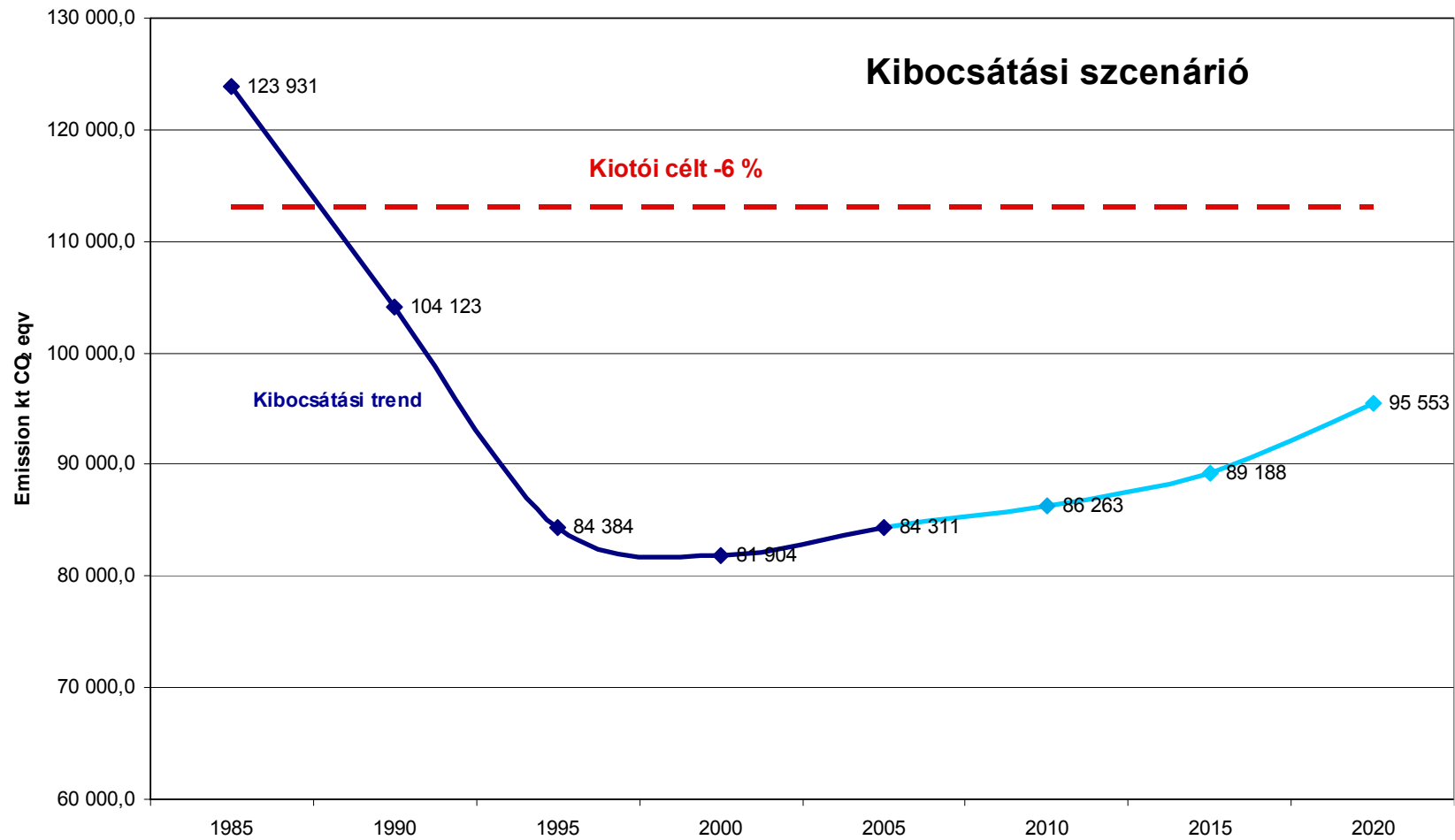
Magyarországi helyzetkép

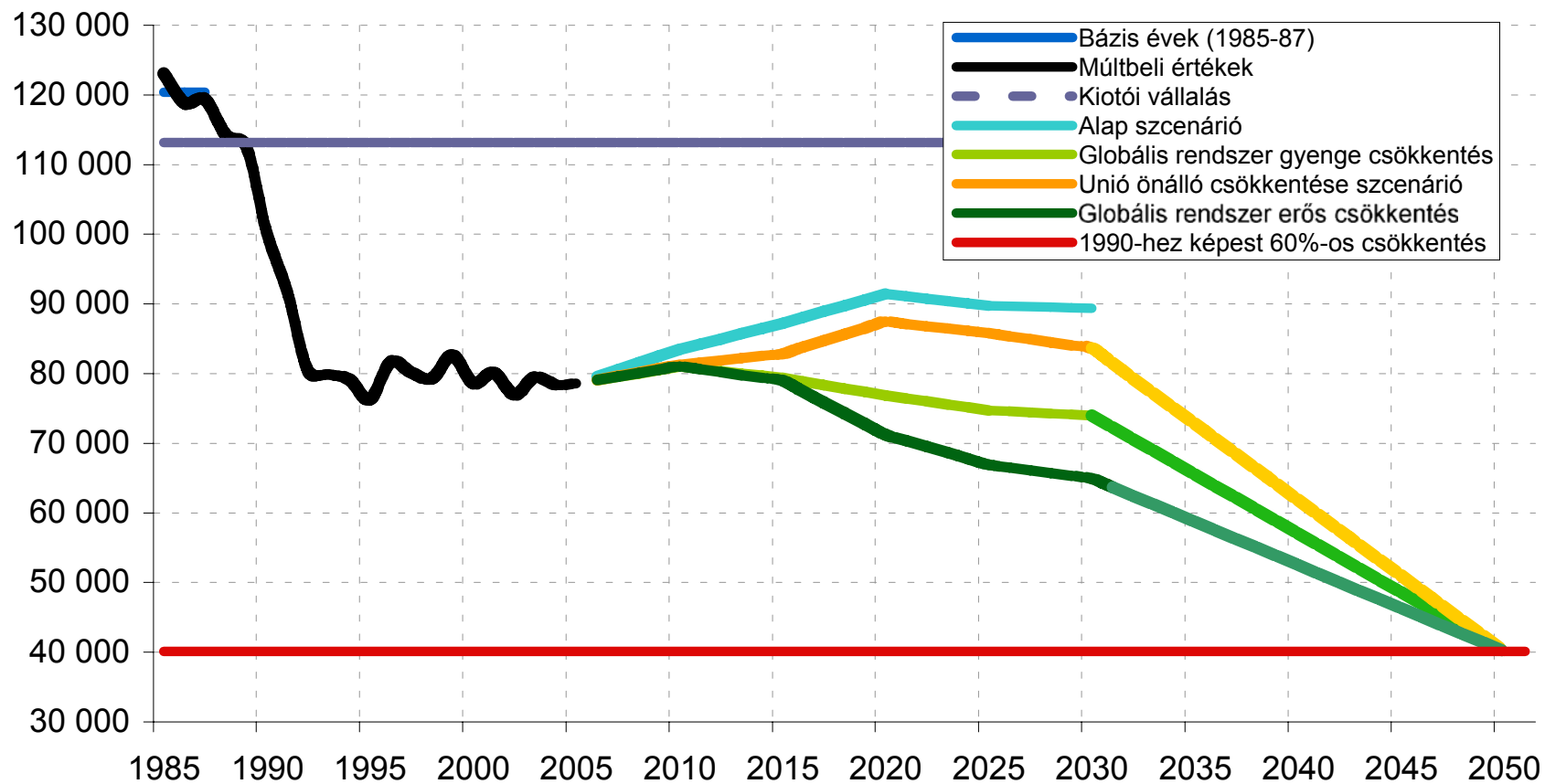
- Kibocsátások jelentősen csökkentek a gazdasági szerkezet átalakításával

- A GDP változása elvált a szén-dioxid kibocsátás változásától – fontos strukturális változás

A kiotói cél teljesítése

Magyarországi jövőkép – 1.

Magyarországi jövőkép – 2.

- 2050-es cél – a társadalom „dekarbonizációja” elkerülhetetlen.
- A környezetkímélő közlekedési infrastruktúra (pl. vasút) és az épületenergetikai fejlesztések esetében a beruházások átlagos élettartalma akár évszázaddal is mérhető, így ezekben a szektorokban viszonylag gyorsan el kell kezdeni a szükséges átalakításokat.
- Energiahatékonysági intézkedések elkerülhetetlenek az összes szektorban.
- Vannak olyan területek, ahol a különböző fejlesztési koncepciók (opciók) hasonló, vagy azonos kibocsátás-csökkentési eredményre vezethetnek: nukleáris energia vagy a szén-dioxid megkötés és tárolás és karbonmentesebb társadalom.
- Jelentős költségek, melyek hosszabb távú költségvetési tervezést igényelnek (a társadalom mely alrendszerét mikor indokolt átalakítani).

Magyarországi jövőkép – 3.

- Adaptációs költségek
 - ENSZ szakértői jelentés a klímaváltozásról: Európában Magyarország a leginkább kitett a növényi és állati fajok kihalása szempontjából
 - Vízgazdálkodás:
 - kevés, amikor kellene - aszály
 - sok csapadék hirtelen - árvizek
 - kitettség a felszíni vizeknél – 97 % külföldről
 - Egészség:
 - hőhullámok következtében növekvő halálozások, betegségi arány, új kórokozók
 - Mezőgazdaság:
 - növekvő veszteségek
 - Katasztrófavédelem, épített környezet

Nemzeti Éghajlatváltózási Stratégia - 1

- A kormányprogram része
- 2025-ig tervez, 2050-es kitekintéssel
- Foglalkozik mind a kibocsátás-csökkentés, mind pedig az adaptáció területével
- Lehetséges intézkedési opciókat azonosít
- 2 éves klímaváltózási programok – a végrehajtás eszközei
- Periodikus felülvizsgálat

Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia - 2

- A 2025-ig terjedő időszakban a kibocsátás-csökkentési szükségletek nagy valószínűséggel fedezhetőek:
 - közlekedési ÜHG kibocsátások növekvő tendenciájának megállításából,
 - az energiahatékonyság növeléséből,
 - az energia-felhasználás „intelligensebbé tételéből“ valamint ,
 - a megújuló energiahordozók használatának fokozott előmozdításából.

Kutatási szükségletek

- Szektorális kibocsátás csökkentési potenciálok felmérése
- Kibocsátás-csökkentési forgatókönyvek elkészítése különböző csökkentési scenáriókra
- Klimatológiai kutatások a regionális éghajlatváltozásról az elkövetkező évtizedek vonatkozásában

Eszközök

- Szabályozás
 - emisszió-kereskedelmi rendszer
 - erőforrás adó (karbon-adó)
 - hatékonysági előírások bevezetése
 - piacliberalizációs lépések az energiatermelésben
- Támogatás
 - energiahatékonysági támogatások
 - kiotói mechanizmusok hasznosítása
 - megújuló erőforrások elterjesztésének támogatása
 - „intelligensebb” energiafelhasználás

Összefoglalás

- A Stern-jelentés az első jelentős lépés egy fontos kérdés vizsgálatában.
- Mind a kibocsátás csökkentés, mind pedig az adaptáció számottevő költségekkel terheli a költségvetést a következő évtizedekben.
- Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia eszköztárszere – több oldalon nyereséges megoldások és a közlekedés kihívása.
- További kutatások és értékelés szükséges az éghajlatváltozás országos szintű költségeinek azonosításához – a folyamat elindult.